

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВССЗ/2182	16-02-2026

ДО
**ЧЛЕНОВЕТЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

ДО
**ГОСПОЖА БИЛЯНА ГЯУРОВА – ВЕГЕРТСЕДЕР
ДИРЕКТОР НА БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ
ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ**

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ПРОКУРОРСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА - ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка с поставените въпроси от г - жа Биляна Гяурова-Вегертседер - директор на Български институт за правни инициативи, на основание чл. 50, ал. 1 от Наредбата за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт и чл. 194а, ал. 6 от Закона за съдебната власт, в качеството ми на кандидат за Административен ръководител – градски прокурор на Софийска градска прокуратура, представям на Вашето внимание отговори по поставените въпроси:

Въпрос 1: Какво е Вашето мнение по отношение на окрупняването на прокуратури или промяна на тяхната компетентност, включително и по посока на нейното разширяване?

Отговор:

Реализираната в периода от началото на 2019 г. до м. юни 2022 г. структурна оптимизация на Прокуратурата на Република България, както е известно не засегна Софийска градска прокуратура и Софийска районна прокуратура, предвид спецификата в териториалната компетентност на тези две най - големи прокурорски структури в страната.

Идеята за оптимизиране очевидно бе насочена към преодоляване на диспропорциите в натовареността и подобряване на ефективността на работа в останалите по - малки прокуратури в страната.

Като зам. административен ръководител на САП имах възможност да разговарям с ръководителите на прокуратурите, в чиито райони бе извършено такова окрупняване. Трудностите, пред които са били изправени след това реструктуриране и за които са споделяли не формира у мен убеденост, че беше постигнат положителен ефект, но една нова реформа, би затруднила изключително много работния процес.

Що се отнася до втората част на въпроса, касаещ промяната на компетентността, считам че същият е извън правомощията на прокуратурата и е изцяло в прерогативите на законодателя. Приемането на каквито и да било промени в процесуалния ни закон трябва, разбира се, да бъде предшествано от обсъждания и дискусии с представители на изпълнителната и съдебната власт.

Въпрос 2: Смятате ли, че избраните за административни ръководители следва да преминават обучение по Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи с оглед специфичните правила за тях, разписани в него?

Отговор:

Отстояването и развитието на професионалните и нравствените качества трябва да бъде приоритет на всеки един магистрат. Спазването на нормите за етично поведение е основен гарант за законосъобразното упражняване на правомощията по закон.

При назначаването на съответната длъжност всеки прокурор и следовател следва да отговаря на изискванията на Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи. Обучения с практическа насоченост към моралните ценности и етичното поведение би било полезно за надграждане на уменията не само на съответния административен ръководител, но и на всеки магистрат, и би допринесло за постигането на колегиални отношения и взаимно доверие. Наличието на благоприятна работна среда е от съществено значение за постигането на високи професионални стандарти.

Въпрос 3: Считате ли, че понастоящем съществуват достатъчни законови гаранции за ефективно разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник?

Отговор:

С въвеждането на особените правила по Глава XXXI „А“ от Наказателно - процесуалния кодекс законодателят създаде механизъм за разглеждане на дела за престъпления, извършени от главния прокурор или от негов заместник, в досъдебната и съдебната фаза на наказателния процес /чл. 411а – 411и НПК/. По този начин бяха съобразени стандартите на Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните конституционни принципи за независимост, обективност и ефективност на разследванията на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник. Предвидена бе възможност за обжалване пред съд на постановлението за отказ за образуване на досъдебно производство срещу главния прокурор като най - висша форма на контрол и защита на правата на гражданите. В тази връзка следва да бъдат споделени изложените от Конституционния съд на Република България съображения в Решение № 14/26.07.2024 г. по к. д. № 10/2023 г.

От сайта на ВКС е видно, че са били подадени над 100 сигнала по този ред, по всички от тях са били извършени проверки, една от тях обхвана и мен. Това показва, че този механизъм работи и има достатъчно законови гаранции за ефективно разследване.

Въпрос 4: Смятате ли, че са необходими законодателни промени във връзка с решенията на СЕС по делата С-648/20 и С-852/19 относно българските ЕЗА и ЕЗР?

Отговор:

Компетентността на прокуратурата по отношение на Европейската заповед за арест /ЕЗА/ и Европейската заповед за разследване /ЕЗР/ е уредена в Наказателно - процесуалния кодекс, Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест и Закона за европейската заповед за разследване.

Цитираните решения на Съда на Европейския съюз /СЕС/ засягат липсата на съдебен контрол при издаването на ЕЗА и ЕЗР. Този проблем бе преодолян с промените в Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест, публикувани в „Държавен вестник“ № 100/01.12.2023 г.

Понастоящем в чл. 56а от Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест е предвиден съдебен контрол при изготвянето на Европейска заповед за арест от прокурор.

По отношение на Европейска заповед за разследване, с изменението на чл. 5 от закона са предвидени необходимите законови гаранции, свързани с процедурата по издаване на ЕЗР.

Въпрос 5: Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт след решението на КС от 26.07.2024 г. относно промените в Конституцията на Република България, обн. в ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г. и, ако да - в каква посока?

Отговор:

Всяка една реформа следва да се осъществява при стриктно спазване на принципите на законността и разделение на властите. Реформата в съдебната власт трябва да бъде съобразена и с европейските стандартите за независимост и отчетност на съдебната система, като основен гарант за върховенството на правото и ефективна защита на правата на гражданите. Смятам, че всяка реформа, насочена към усъвършенстване на правоприлагането и правораздаването, следва да бъде адмирирана. Имам предвид същинска реформа-реформа, която да улесни нашата работа. Такава според мен и моите колеги, на първо място би била промяна в основните нормативни актове, с които работим, за да бъдат съобразени с динамично променящата се действителност-като криминализиране на нови състави; опростяване на процедурите, уредени в НПК, намаляване на формализма, особено характерен за нашия наказателен процес; промени в ЗСВ, които да засегнат начина на провеждане на конкурсите, тъй като сегашната система според нас е неработещата, бавна и непрозрачна, затруднява особено работата на всеки едни ръководител на прокуратура с непопълнен щат, предвид и невъзможността за командироване за продължителен период от време, което е начин за преодоляване на проблема с конкурсите, нова система за атестиране и др.

Асоциацията на прокурорите и Камарата на следователите подготвиха пакет от предложения за законодателни промени, които наистина отговарят на нуждите от реформа и биха довели до оптимизиране на функциите на органите на съдебната власт.

Ако говорим за такава съдебна реформа отговорът ми е да, има нужда от съдебна реформа.

Въпрос 6: И. ф. главен прокурор Борислав Сарафов оспори разпоредбите на ЗИД на ЗСВ януари 2025 г., с които не се разрешава изборни членове на ВСС с изтекъл мандат да правят предложения до президента за избор на т. нар. „тримата големи“. През декември 2025 г. той оттегли жалбата си, чрез което бе препятствано и делото пред Конституционния съд, иницирано чрез него. С оглед този продължаващ процедурен каламбур, разпорежданията на наказателни състави на Върховен касационен съд и становището на Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС от октомври 2025 г., съгласно което г - н Сарафов не може да продължи легитимно да бъде и.ф. главен прокурор, поради ограниченията, наложени от измененията в ЗСВ (потвърдено впоследствие от решения на други състави), смятате ли, че г - н Сарафов към момента е легитимен изпълняващ функциите главен прокурор на Република България?

Отговор:

Независимостта на съдебната власт е основополагащ принцип съгласно чл. 117, ал. 2 от Конституцията. Съществена гаранция за независимостта ѝ е нейното право сама да назначава, понижава, премества и освобождава от длъжност съдиите, прокурорите и следователите. Именно с тази цел – отстояване на независимостта на съдебната власт и подпомагане на дейността на нейните органи, бе създаден Висшият съдебен съвет, като специфичен орган с точно определени административни и организационни правомощия /*Решение № 8 от 1994 г. по к. д. № 9/1994 г.; Решение № 6 от 2021 г. по к. д. № 15/2020 г. /*

Конституционният съд на Република България вече е имал възможност да се произнесе, че Висшият съдебен съвет не е орган с мандатен статут и изтичането на мандата на членовете не прекратява „мандата“ на самия орган, респективно не прекратява правомощията му, предвид че самият орган е подчинен на принципа на непрекъснатост на дейността. /*Решение № 8/1994 г. по к.д. № 9/1994 г.; Решение № 12/2022 г. по к.д. № 7/2022г., Определение № 7/2023 г. по к.д. № 9/2023 г.; Определение № 17/2024 г. по к. д. № 42/2024 г./*

В този смисъл всеки един от нас е длъжен да се съобразява с решенията на ВСС и в частност на ПК на ВСС.

Следва да се отбележи, че към момента е налице висящо производство в Конституционния съд на Република България по този въпрос.

Въпрос 7: Според биографията Ви Вие сте били начело или в ръководството на СГП в два периода - 2014-2016 г, и от 2025 г. до настоящия момент. Бихте ли казали какви конкретни резултати постигнахте в тези периоди? Кои са достиженията, с които се гордеете?

Отговор:

Преди да отговоря на въпроса е редно да направя уточнението, че в посочения период 2014 г. – 2016 г. съм била заместник – градски прокурор и и. ф. Градски прокурор, а длъжността Градски прокурор съм заемала в периода от 09.06.2016 г. до 03.02.2020 г.

Считано от 27.05.2025 г., съгласно Решение на Прокурорската колегия на ВСС по Протокол № 17/21.05.2025 г., съм и. ф. административен ръководител – И. Ф. Градски прокурор.

Конкретните резултати за дейността на всяка една прокуратура, включително и на СГП, се обобщават в Годишните отчетни доклади, които са достъпни на страницата на Прокуратурата на Р България. Докладите очертават състоянието на престъпността за конкретния район, резултатите от разследванията и работата по прилагането на закона за съответната календарна година.

През годините, в които съм била начело на СГП в периода от 2016 г. до 2020 г., и понастоящем, винаги съм работила за стандарт в организацията: предвидимост, дисциплина по сроковете и ясни отговорности. В периодите, в които съм имала управленска роля, фокусът ми винаги е бил върху по-добра координация, по-добра подготовка по делата и управляемост на натовареността.

Въпреки деструктивните критики срещу прокуратурата и въпреки трудностите, породени от нормативната база, колегите от СГП винаги изключително отдадено са изпълнявали своите правомощия в защита на правата и законните интереси на гражданите.

Въпрос 8: В медийни публикации се съдържат данни и снимки за Ваши срещи с Петър Петров - Еврото. Обществото беше разтресено от скандала, познат като „8-те джуджета“, както и от мрежите на влияние, които бяха осветени след убийството на Мартин Божанов - Нотариуса. Виждали ли сте се с Петър Петров - Еврото и ако - да, с каква цел са били тези срещи? Бихте ли дали своята оценка как прокуратурата се справи с разкриването на обективната истина по тези скандали, с преследването и предаването на съд на замесените?

Отговор:

Вече три десетилетия професионалният ми път преминава в прокуратурата като неотделим елемент от единната магистратура на съдебната система. Във всеки един момент в работата си и като следовател, и като прокурор съм изпълнявала своите правомощия изключително стриктно и съвестно, в интерес на обществото и на законността. Винаги съм спазвала установените етични и морални стандарти за поведение, не само в професионален, но и в личен аспект. Винаги съм отстоявала независимостта на съдебната власт и съм се стремяла да допринеса за повишаване на общественото доверие не само в прокуратурата, а и в съдебната система като цяло.

В хода на извършените проверки и разследване, както вече посочих, включително и по реда на глава тридесет и първа „а“ от НПК беше проверена достоверността на медийните публикации и не бяха установени данни за извършени нарушения. Това е видно и от представените становища на етичните комисии към САП и ВКП, както и на КПЕ към ПК на ВСС.

Въпрос 9: Бихте ли дали своята оценка дали в рамките на Вашата концепция (18 страници) сте успели да очертаете стратегическите си цели и конкретните мерки, с които след 5-годишен мандат бихте могли да кажете, че състоянието на СГП и резултатите от работата на прокурорите се е подобрило значително? Предвид особеността при подсъдността на СГП (дела за корупция, дела срещу лица с имунитет и т.н.) бихте ли споделили как виждате развитието на СГП в тази посока?

Отговор:

За мен концепцията означава измерим план: приоритети, механизми, отчетност. В представената от мен, без да се претендира за изчерпателност, са изложени основните проблеми в досегашната дейност на СГП, като са очертани стратегическите цели за развитието ѝ и мерките за тяхното постигане. Генералната цел - опазването на законността, повишаване на общественото доверие в прокуратурата и чувството за справедливост, вярвам, че може да бъде постигната в обозримо бъдеще, благодарение на усилията - моите и на всички колеги в СГП.

В СГП особено важно е да има специализация и качество по чувствителните категории дела, ясно управление на срочността и подготовката за съдебната фаза. Утвърдената структура е съобразена с особената ѝ родова компетентност, с вида, спецификата и броя на разследваните дела, както и с нарасналия брой на определен вид престъпления, към които обществото е особено чувствително. Залагам на системни анализи на слабите места, методическа работа, обучение, вътрешна координация и ясни управлениски стандарти.

И. Ф. ГРАДСКИ ПРОКУРОР:

ЕМИЛИЯ РУСИНОВА